ΕΤΟΣ Γ'. — ΑΡΙΘ. 290 Τιμᾶται λεπτὰ 10. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΜΑΙΟΥ 1882

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ. Ἐν Ἀθήναις φρ. 15.—Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 16.—Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 25.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΡΓΑ.

Μακάριον τὸ μέλλον τῆς φίλης μας πατρίδος!
ἰδοὺ σιδηροδρόμων ἀπέραντοι γραμμαί,
ἰδοὺ ἀποξηράνσεις τῆς λίμνης Κωπαΐδος,
ἰδοὺ συγκοινωνίαι, ἰδοὺ Ἰσθμῶν τομαί.
Ἰδοὺ καὶ πυραμίδες καὶ κρεμαστὰ γεφύρια,
καὶ 'στὸν *Τρελλὸ* ἀπάνω παλάτια καὶ τσαντήρια.

—

Ἀνοίγουν τὰ πελάγη καὶ τὰ βουνὰ τρυπειοῦνται,
βράχοι, κοτρόνια, πέτραις πηγαίνουν 'στὸν ἀέρα,
τὰ σύννεφα γεμάτα ἀπὸ ἀτμοὺς κτυπειοῦνται,
κι' ἀπὸ καπνὸ θολόνει βαρὺ ἡ ἀτμοσφαῖρα.
Στραβόνονται τὰ μάτια καὶ φράζουν τὰ ρουθούνια,
καὶ τὰ αὐτιὰ κουφαίνουν βρονταῖς, τριγμοί, κουδούνια.

—

Κι' ἀκούω κτύπους ξύλων, κεραμιδιῶν, μαρμάρων,
βροντὴ σιδήρων, μπρούντζων, γυαλιῶν καὶ τενεκέδων,
τριγμοὺς λεωφορείων καὶ ἁμαξιῶν καὶ κάρρων,
σπασίματα πολτρόνων, σκαμνιῶν καὶ καναπέδων.
Ἠλεκτρισμὸς, ἀέρας, ἀτμὸς καὶ τρικυμία,
ὁποῦ θαρρεῖς πῶς εἶναι δευτέρα παρουσία.

—

Γραμμὴ σιδηροδρόμου τὸν Ἑλικῶνα σχίζει,
κι' ἡ Μούσαις μαζεμμέναις ἀκοῦν 'στὴν ἐρημιὰ
ἕνα θηρίο τέτοιο τρεχάτο νὰ σφυρίζῃ,
καὶ ὅπου φύγῃ φύγῃ καὶ χάνονται μὲ μιά.
Ἡ πρόοδος, ἡ ὕλη διώχνει κι' αὐταῖς τῆς Μούσαις,
καὶ γίνονται ἀμέσως σαρανταποδαρούσαις.

—

Παντοῦ βροντὴ, ἀντάρα, καπνὸς, ἀνεμοζάλη,
σὰν Γύφτικο πῶς εἶναι θαρρεῖς ἡ Ρωμηοσύνη,
ποῦ τοῦ σφυριοῦ ὁ κτύπος σοῦ πέρνει τὸ κεφάλι,
καὶ ἥσυχα τ' αὐτιά σου οὔτε λεπτὸ ἀφίνει.
Ὅλοι κινοῦνται, τρέχουν, σκάβουν, τρυποῦνε, σχίζουν,
βροντοῦν, ἀστράφτουν, καῖνε, σηκόνουνε, γκρεμίζουν.

—

Ὅλοι δουλειὰ, κανένας δὲν ἔχει πιὰ ραχάτι,
ἀλλὰ κι' ἐγὼ τῆς λύρας ἀφίνω τὸ σκοπὸ,
καὶ γιὰ νὰ δείξω τάχα πῶς κάνω κι' ἐγὼ κάτι,
μὲ δύναμι 'στὸν τοῖχο τὴν κοῦτρά μου κτυπῶ.
Μπάμ! Μπούμ! ὁ βρόντος φθάνει 'στὸν ἕνα κι' ἄλλο Πόλο,
καὶ τὸν παλιὸ καὶ νέο κατατρομάζει ὅλο.

—

Ἀπὸ τὸν τόσο βρόντο κι' ἀπὸ τὴν εὐτυχία
τρελλαίνονται ἀκόμη καὶ φρόνιμοι πολλοί,
δεμένοι πᾶν ἐκεῖνοι μές 'στὰ Φρενοκομεῖα,
καὶ φεύγουν ἀπὸ μέσα λογιῶν λογιῶν τρελλοί.
Βροντὴ μές 'στὴ στεριά μας, βροντὴ καὶ μές 'στὸν Πόντο,
καὶ τέλος τόσος βρόντος πηγαίνει εἰς τὸ **βρόντο.**

Souris.

ΚΑΠΝΟΙ

I

Μὴ φαντασθῆς ποτε, ὅτι ἔχεις φίλους, διότι—ἐκ τῶν ἑκατὸν π. χ. πιστευομένων παρὰ σοῦ ὡς τοιούτων, οἱ πεντήκοντα σὲ ἐνθυμοῦνται, ὅταν συμπέσῃ νὰ σὲ συναντήσωσιν·— ἐκ τῶν ὑπολειπομένων ἑτέρων πεντήκοντα οἱ εἰκοσιπέντε σὲ ἐνθυμοῦνται μὲν καὶ ἀπόντα, ἀλλὰ μόνον ὅταν πρόκειται νὰ σὲ κρίνωσιν ἢ σὲ κακολογήσωσιν—ἐκ τῶν λοιπῶν εἰκοσιπέντε οἱ δεκαπέντε σὲ πλησιάζουν, ὅταν ἔχωσι συμφέρον, ἀνάγκην τινὰ, ἢ ληροδοσίαν μετὰ σοῦ.

Μένουν δέκα.

Ἐκ τούτων οἱ ἑπτὰ εἰσὶν ἕτοιμοι νὰ σὲ ἐγκαταλείψωσιν εἰς πρώτην τῆς τύχης δυσμένειαν, οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι ἕτεροι τρεῖς σὲ ἀγαπῶσιν ἀληθῶς, δὲν θέλουν τὸ κακόν σου, σὲ λυποῦνται ὅσαν σὲ ἴδωσιν εἰς δύσκολον θέσιν, ἀλλά . . . . μόνον σὲ λυποῦνται

Ὅθεν ἔχε ὑπ' ὄψιν σου—ἐν εὐτυχίᾳ φίλους—ἐν δυστυχίᾳ τὸν τοκογλύφον, ἕτοιμον νὰ σὲ προσωποκρατήσῃ, καὶ τὸν μικρέμπορον τῶν ὁδῶν, ἐπωφελούμενον τῆς δυσκόλου θέσεώς σου καὶ ζητοῦντα νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἐπιπλά σου, τὰ δύω πιάτα σου καὶ αὐτὸ τὸ σκέπασμά σου ἀκόμη «γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί».

Εἶχε λοιπὸν δίκαιον ἀρχαῖος φιλόσοφος Ἕλλην νὰ εἴπῃ :

«Τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι».
«Τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ».

Ἡμεῖς δ' ἐπίσης ἀποκτῶμεν τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακράζωμεν :

Φίλος· λέξεις διὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρᾶγμα διὰ τοὺς ἀγγέλους, ἂν οἱ μονοπόδαροι οὗτοι πτερωτοὶ δὲν εἶναι πλάσμα τῆς φαντασίας.

II

Πλήν ! βλέπω ἐξαπτόμενον, σὲ κυρίως συμπατριῶτα καὶ ἀνακράζοντα :

— Δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ τοιοῦτον, λανθάνεσαι, διότι ἐγὼ τοὐλάχιστον εἶμαι διαφορετικός, ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς φίλους καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἦμαι ἡ μόνη ἐξαίρεσις. Ὅθεν κρίνων ἐξ ἐμαυτοῦ ἀντικαθιστῶ τὸ ἀξίωμά σου διὰ τοῦ

ἕκαστος ἔχει τοὺς φίλους του.

— Ὄχι ! λανθάνεσαι σὺ καὶ εἰς τὰς περὶ σεαυτοῦ κρίσεις σου ἀκόμη. Καὶ σὺ πράττεις, ὅ,τι πράττουν ὅλοι· εἶσαι εἷς τῶν ἐνόχων. Καὶ σὺ κυρίως πταίεις διὰ τοῦτο, διότι ἀχάριστε, ἐὰν δὲν ἔχῃς φίλους ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ἔπραξας τὸ αὐτὸ εἰς μίαν φίλην ὡράιαν, εὐαίσθητον, ὑπερήφανον, ἥτις καὶ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ της σὲ ἀγαπᾷ ἀκόμη, ἀλλὰ σὺ τὴν ἀρίνεις νὰ πάσχῃ, πράττων, ὅ,τι θὰ πράξουν ἐν ἀτυχίᾳ πρὸς σὲ οἱ φίλοι σου, οἵτινες ἐπὶ τέλους δὲν χρεωστοῦν τίποτε εἰς σὲ, ἐνῷ σὺ χρεωστεῖς τὸ πᾶν εἰς ἐκείνην καὶ ἄνευ αὐτῆς μάλιστα θὰ ἦσο μηδέν. Καὶ ἡ φίλη σου αὕτη, κακὲ πολίτα, καλεῖται πατρὶς, τὴν ὁποίαν ἐξευτελίζεις καὶ ἥτις ἕνεκα τῆς διαγωγῆς σου μαραίνεται.

Πῶς λοιπὸν ἀποφαίνεσαι καὶ ἔχεις τὴν ἀπαίτησιν νὰ προσέξουν εἰς ἕνα ἀγνώμονα, ὅστις πρῶτος ἔδωκε τὸ κακὸν παράδειγμα καὶ ἐδίδαξε τὴν ἀδιαφορίαν ;

Θέλεις λοιπὸν νὰ εὐτυχήσῃς ἀληθῶς, διὰ νὰ ἔχῃς καὶ μὴ ἀστάτους φίλους ; ἀγάπησον καὶ σὺ τὴν πατρίδα καὶ μάλιστα ὅταν ἔχῃς τὴν ζηλευτὴν τύχην νὰ καλῆται Ἑλλάς.

Ὅταν δ' ἀγαπήσῃς τὴν Ἑλλάδα, τὴν θερμάνῃς εἰς τοὺς κόλπους σου, αὕτη θὰ ἀναζωογονηθῇ πάλιν καὶ ὅταν ἀνακτήσῃς τὸν παλαιὸν πατριωτισμὸν, θὰ ἀνθίσῃ.

Καὶ ὅταν ἡ πατρὶς ἀνθίζῃ, εὐτυχεῖ καὶ ὁ πολίτης καὶ τότε ἔχει φίλους καὶ πολλοὺς φίλους καὶ ὅταν μάλιστα ἐκτελῇ ἀκριβῶς τὸ πρὸς αὐτὴν καθῆκον ἀποκτᾷ καὶ ἕνα ἄτρωτον, διαρκῶς ἀγρυπνοῦντα ἐπ' αὐτοῦ, ὅστις καλεῖται συνείδησις.

Φαλὲς

ΔΙΚΗ ΣΕΦΗΚ.

Αἱ Ἀθῆναι πλέον ἔγιναν τὸ κέντρον τῶν περιφήμων δικῶν. Εἶναι ἴσως ἡ τρίτη ἢ τετάρτη ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν. Ἀλλ' ἡ παροῦσα ὁμολογητέον εἶναι ἡ σκανδαλωδεστέρα πασῶν. Διότι μετὰ τοῦ ἐκ Δαγκεστὰν Σεφὴκ, μετὰ τοῦ Τούρκου αὐτοῦ μὲ φαβορίταις, δικάζεται αὐτὸς ὁ Σουλτάνος, ὁ ἡγεμὼν τῆς φίλης ἐπικρατείας, τὸν ὁποῖον «Ὥρα» καὶ «Ἐθνικὸν Πνεῦμα» ἀμιλλῶνται τίς προθυμότερον νὰ θωπεύσῃ, ὁ δὲ «Αἰὼν» ἀνεγείρει τὰς γνωστὰς ἐκείνας αἰγυπτιακὰς στήλας εἰς τὰ διάφορά του ὅπως ἐπιπλήξῃ τὸ ὄργανον τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ καταδίδον τὴν κυβέρνησιν εἰς τὴν ἔχθραν τοῦ Σουλτάνου.

Καὶ ὁ Σουλτάνος σήμερον διατελεῖ ὑπήκοος τῆς Α. Μ. τοῦ Προέδρου τοῦ δικαστηρίου, Ρεὶς ἐφέντη, — διότι ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτὸ μεθερμηνεύεται ὑπὸ τοῦ διερμηνέως Εὐαγγελινοῦ εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τὴν ἑλληνικὴν κατηγορούμενον, — τοῦ Ὀλυμπίαν ἔχοντος τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ γένειον κυρίου Γλαράκη. Κατηγορεῖται ὁ Σουλτάνος ὅτι ἔστειλεν ἐν γνώσει τὸν κατηγορούμενον Σεφὴκ νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα καὶ φονεύσῃ τὸν Κλεάνθη Σκαλιέρην, πρόσφυγα ἐκ Τουρκίας, ἐρωτευμένον φίλον τοῦ Μουρὰτ, ἀδυσώπητον ἐχθρὸν τοῦ Χαμὶτ, ἐκδίδοντα φυλλάδιον γαλλιστὶ ἐναντίον του, καὶ ἐνεργοῦν τα κατὰ τὰς δυνάμεις του ὅπως ἐπαναφέρῃ τὸν πεπτωκότα Μουρὰτ εἰς τὸν θρόνον.

Ἐὰν καταδικασθῇ ὁ Σεφὴκ, συγκαταδικάζεται ὁ Σουλτάνος. Καὶ τότε τὸ «Ἐθνικὸν Πνεῦμα» θὰ γράψῃ κεραυνοβόλον ἄρθρον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ταραττούσης τὴν γαλήνην τοῦ γαληνοτάτου ἄνακτος τῆς γείτονος Ἠπειρατείας. Ἀλλ' ὁ κ. Τρικούπης θ' ἀντιπαρατηρήσῃ ὅτι εἰς τας γενομένας αὐτῷ παραστάσεις ὅτι ἐζήτησε ν' ἀπομακρύνῃ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους τὸν Σκαλιέρην, ἀλλ' αὐτὸς ὠχυρώθη ὄπισθεν τῆς ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, καὶ τὸ κατηραμένον Σύνταγμα δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐξορίζωνται πολῖται Ἕλληνες.

Ὥστε ἡ δίκη δὲν εἶναι μόνον περίεργος, εἶναι συνάμα καὶ διπλωματική.

—

Ἐγκαίρως ἐμφανίζεται συνοδευόμενος ὑπὸ ἑνὸς τετάρτου ἑνωμοτίας χωροφυλάκων ὁ κατηγορούμενος **Σεφὴκ**.

Στίλβει ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς φαινόμενον. Τοῦρκος καὶ φέρει πῖλον. Τοῦρκος καὶ φέρει φαβορίταις. Τοῦρκος καὶ φέρει φοκόλα ἀλλὰ πρωθυπουργός. Τοῦρκος, καὶ τίποτε τουρκικὸν δὲν ἔχει ἡ φυσιογνωμία του. Ξανθὸς, γαλανὸς, φυσιογνωμία ἤρεμος, μύτη ἐξόχως μεγάλη καὶ αὐτιὰ ἔτι ἐξοχώτερα, διακρίνεται κυρίως ἐπὶ ἀταραξίᾳ ἤθους καὶ μεγαλειότητι χαρακτῆρος. Ἐκεῖ ποῦ ἐκάθησεν, ἐκεῖ καὶ μένει. Ὡς νὰ τὸν ἐκάρφωσαν ἐκεῖ οἱ χωροφύλακες καὶ ἔκτοτε νὰ ἐπονομάζωνται *σταυρωτίδες*. Οὔτε δεξιᾷ κινεῖται, οὔτε ἀριστερᾷ. Ἡ κεφαλή του ἠδύνατο νὰ φωτογραφῆται διαρκῶς ἐπὶ ὀκτὼ δέκα ὥρας, διότι ἰσαρίθμους τοιαύτας μένει εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, ὡς μαγνητικὴ βελόνη, ἥτις μένει ἀκίνητος. Δολοφόνος, αὐτός ; Οὐδεὶς τὸν φαντάζεται. Θὰ τὸν ἴδητε ὅταν ὁ διερμηνεὺς θὰ τῷ μεθερμηνεύῃ ὅλα τὰ κατατιθέμενα ὑπὸ τῶν ἐναντίον αὐτοῦ μαρτύρων, αὐτὸς ἢ θ' ἀπαντᾷ διὰ μεγαλοπρεποῦς κινήσεως τῆς κεφαλῆς, ἢ διὰ μιᾶς λέξεως, λεγομένης μετὰ σοβαρότητος, ἢ δι' ὀλίγων λέξεων καὶ χειρονομιῶν, πάντοτε ἐν πλήρει ἀταραξίᾳ, μηδὲν ἴχνος συγκινήσεως προδίδων.

Ἂν πράγματι ὁ Σεφὴκ ἀποδειχθῇ ὄργανον τοῦ Σουλτάνου, ἀξιοπρεπέστερον δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὸν αὐθέντην του.

—

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης διενέμετο εἰς τοὺς συρρεύσαντας οὐκ ὀλίγους ἀκροατὰς φυλλάδιον τίτλον φέρον : *Ὁ Σουλτάνος Χαμὶτ ἢ τὰ ὄργανα αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις* καὶ ὑπογραφὴν *Κλεάνθης Σκαλιέρης.*

Ἡ οὐσία τοῦ φυλλαδίου αὐτοῦ εἶνε ἡ οὐσία τῆς δίκης, κ' ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐνθυμεῖσθε ἴσως ὅτι πρό τινος εἶχον ἐκδοθῇ ἐν Ἀθήναις φύλλα τινὰ ἐφημερίδος ἑλληνοτουρκικῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα : *Παρότρυνσις ἢ Τεσύφὴκ.* Ἐκδότης ἦν πρόσφυξ Τοῦρκος, Ἀχμὲτ Ἐσὰτ, λοχαγὸς, ποιήσας καταχρήσεις ἐν τῷ στρατῷ καὶ δραπετεύσας ἐνῷ ἀπήγετο νὰ δικασθῇ ἐξ Ἀδριανουπόλεως εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐν τῇ ἐφημερίδι αὐτῇ ἐφαίνετο ἐναντίος τοῦ Σουλτάνου Χαμὶτ· ἀλλ' ἀποτυχὼν ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ἐφημερίδος ἐζήτησε νὰ κερδοσκοπήσῃ ἀνακτῶν τὴν εὔνοιαν τοῦ Σουλτάνου. Καὶ ἔγραψε λοιπὸν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν γαμβρόν του, οὗτος δὲ εἰς τὸν Ὀσμὰν πασσᾶν καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν Χαμίτ. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς ἀφοῦ ἐζήτει χάριτα παρὰ τοῦ Σουλτάνου δι' ὅσα ἐν τῇ ἐφημερίδι ἔγραψε, *δικαιολογούμενος ὅτι ἔπραξε τοῦτο κατὰ παρακίνησιν τῶν κ. Κουμουνδούρου καὶ Μαρέτα* — ὑπάρχει δὲ λόγος, ὅτι πράγματι ἐλάμβανε χρήματα ἐκ τοῦ ἀκνώτου Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ Κουμουνδούρου — ἀφίετο εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Σουλτάνου, ἤρχισε δὲ καὶ νὰ τῷ προσφέρῃ ἐκδουλεύσεις, προσθέτων ὅτι ὁ Κλεάνθης Σκαλιέρης ἐν Ἀθήναις, μετὰ καὶ ἄλλων προσφύγων, διενεργοῦν κατὰ μίμησιν τῶν μηδενιστῶν τῆς Ρωσίας, ἀνατροπὴν τῶν ἐν Τουρκίᾳ καθεστώτων. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἔλαβε γνῶσιν ὁ Κλεάνθης Σκαλιέρης, διότι ὁ Ἐσὰτ τὴν εἶχεν ἐπιδείξει εἴς τινα φίλον του Τοῦρκον Χασάν.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ παρουσιάσθη αἴφνης ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Σκαλιέρη εἰς Νεδζὴπ, ὅστις καὶ πρὸ τριετίας ἦτο εἰς Ἀθήνας μετά τινος νέας καὶ ὡράιας Ὀθωμανίδος —ἐνθυμούμεθα ὅτι κατῴκει εἰς Κολωνάκι, εἰς ἰσόγειον δωμάτιον, καὶ ὅτι φίλος μας τις τακτικώτατα διεβαινε τοῦ παραθύρου διὰ νὰ βλέπῃ τοὺς εὐτυχεῖς νυμφίους πῶς ἑοιμῶντο—λέγων εἰς τὸν Σκαλιέρην ὅτι ἐπειδὴ κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν ὡς ἀπαγαγὼν εἰς Ἀθήνας τὴν νέαν ἦλθεν ἐδῶ νὰ πολιτογραφηθῇ Ἕλλην. Ὁ Σκαλιέρης ὅστις τὴν εἶχε περιποιηθῇ καὶ διαθρέψει ἄλλοτε — αὐτὴν καὶ τὸ νεαρόν του ἥμισυ— δι' ἐξόδων του ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐν τῇ οἰκίᾳ του, τὸν ἐδέχθη· ἀλλ' ἀντὶ εὐγνωμοσύνης ἀπεπειράθη μίαν ἑσπέραν νὰ τὸν δηλητηριάσῃ διὰ καφὲ τὸν ὁποῖον παρὰ τὴν συνήθειάν του ἔψησε μόνος ἐν τῷ μαγειρείῳ· ἀλλ' ὁ Σκαλιέρης ὕποπτος πάντοτε καὶ πικραν-θεὶς ἐκ τῆς πρώτης σταγόνος ἔπτυσεν αὐτὴν, ἔπλυνε καλὰ τὸ στόμα του, ἐζήτησε νὰ τὸν συλλάβῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἔφυγε καὶ τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρει εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐντολοδόχος ὤν—πάντοτε κατὰ τὸ φυλλάδιον—τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, ὅπως ἀποκτείνῃ τὸν Σκαλιέρην.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Ἀχμὲτ Ἐσὰτ. Οὗτος ἀμέσως εἰδοποίησε τὸν Σουλτάνον ὅτι ἀποτυχόντος τοῦ Νεδζὴπ, ἀναλαμβάνει αὐτὸς νὰ δολοφονήσῃ τὸν Σκαλιέρην. Ὁ Σουλτάνος ἔστειλε τότε ἕνα τῶν ὑπασπιστῶν του, Σεϊφουλλὰχ ὀνόματι καὶ ἕνα Ἀρμένιον Σερκὴζ Παπαζιάν. Ὁ Σεϊφουλλὰχ ἔμεινε πέντε ἡμέρας ἐν Ἀθήναις καὶ ἀφοῦ συνεννοήθη μὲ τὸν Ἐσὰτ, ἀνεχώρησε καὶ πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν, ὁ Ἐσὰτ ἐζήτησε νὰ τῷ σταλῇ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἄνθρωπος ῥωμαλέος καὶ καλὸς σκοπευτὴς καὶ τῷ ἔστειλαν τὸν κατηγορούμενον Σεφὴκ, τὸν ὁποῖον συνώδευσεν μέχρις Ἀθηνῶν ὁ αὐτὸς ὑπασπιστὴς Σεϊφουλλὰχ. Ὁ Ἐσὰτ καὶ ὁ Σεφὴκ κατῴκησαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον *Ἑλλὰς*, εἶτα δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου Οἰκονομίδου, ἐναντι τοῦ μεταξουργείου. Ἦτο δὲ καὶ ὁ Σεφὴκ αὐτὸς ὑπασπιστὴς δ' τάξεως τοῦ Σουλτάνου.

Οὗτος, ὡς λίαν ὁρμητικὸς, ἐννοοῦσε *αἴφ' σβύσε* νὰ ξεμπερδέψῃ τὸν Σκαλιέρην· ἀλλ' ὁ Ἐσὰτ, ψυχρότερος, τῷ ὑπέδειξε τὸν κίνδυνον τῆς ἐν μέσαις Ἀθήναις δολοφονίας, χωρὶς ὁ δολοφόνος νὰ συλληφθῇ, καὶ τῷ συνεβούλευσε νὰ καιροφυλακτήσουν.

Ὅτε μίαν ἡμέραν ὁ Ἐσὰτ στέλλει εἰς τὸν Σκαλιέρην Ἀρμένιον τινα, Βενσὰν Χαλὰδζ, ζητῶν νὰ συμφιλιωθῇ μετ' αὐτοῦ. Τοῦ Σκαλιέρη ὅμως ἀρνηθέντος, ἐζήτησε νὰ συνδιαλλαγῇ μετὰ τοῦ Χασὰν, τοῦ μόνου μεταξὺ τῶν Ὀ-

θωμανῶν προσφύγων ὅστις εἶχε σχέσεις μὲ τὸν Σκαλιέρην καὶ δι' οὗ ἤλπιζε νὰ ἐκτελέσῃ ὁ Ἐσὰτ τὸ ἔγκλημα.

Ὁ Χασὰν, φίλος εἰλικρινὴς τοῦ Σκαλιέρη,—ἀντιγράφομεν σχεδὸν τὸ φυλλάδιον — ἐδέχθη νὰ συμφιλιωθῇ μὲ τὸν Ἐσὰτ διὰ νὰ μπορῇ νὰ τὸν *ψαρεύῃ* καὶ νὰ μανθάνῃ τὰ σχέδιά του, ἀφοῦ τὸν πείσῃ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ δυνηθῇ νὰ φονεύσῃ τὸν Σκαλιέρην.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἐσὰτ προσκληθεὶς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετέβη πάραυτα ἐκεῖ—τὸ διατί δὲν ἐξηγεῖται ἐν τῷ φυλλαδίῳ.

Ὁ Χασὰν οὗτος συνεστήθη καὶ πρὸς τὸν Σεφὴκ, τὸν κατηγορούμενον, συγχρόνως δὲ εἰς αὐτὸν συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Χασὰν καὶ ὁ Μπανοῦς, καὶ τοῦτο σύμφωνα μὲ προδιαγεγραμμένον σχέδιον συμφωνηθὲν μεταξὺ τῶν κυρίων Σκαλιέρη, Μανέτα, Χοϊδᾶ, τότε ἀντεισαγγελέως καὶ Στούπη, καὶ τοῦτο ὥστε ἀντὶ ἑνὸς ἡ κατηγορία νὰ ἔχῃ δύο μάρτυρας.

Ἡ πλεκτάνη ἐπέτυχε πληρέστατα.—Ἐδῶ ἀντιγράφομεν κατὰ λέξιν τὸ φυλλάδιον :

«Ὁ Σεφὴκ ἡμέραν τε καὶ νύκτα συνδιεσκέδαζε μετ' αὐτῶν, δαπανῶν ἀδρότατα καὶ ὑποσχόμενος αὐτοῖς πλεῖστα ὅσα μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κακουργήματος.

«Μετὰ νέας ὁδηγίας, ἃς ὁ Σεφὴκ ἔλαβεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, εἶπεν εἰς τὸν Μπανοὺς καὶ εἰς τὸν Χασὰν ὅτι δέον νὰ προβῶσι πάραυτα εἰς τὸ ἔργον, ἀδιάφορον δὲ καὶ ἂν ἤθελε συλληφθῇ καὶ κρεμασθῇ, ἀρκεῖ ἡ διαταγὴ καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σουλτάνου νὰ ἐκτελεσθῇ.

«Ὁ Χασὰν καὶ ὁ Μπανούς, βλέποντες ὅτι αὐτὸς εἶνε ἄνθρωπος ἀποφασιστικὸς, ὅτι πράγματι δύναται νὰ πράξῃ ὅ,τι λέγει, καὶ νὰ μὲ φονεύσῃ καθ' ὁδὸν, τὸν παρέπεισαν ὅτι ἀσθενῶν εἶχον μεταβῇ εἰς τὴν Κύθνον· ἄλλως τε καὶ ἂν ἤμην ἐν Ἀθήναις, ὅτι θὰ ἦτο ὀλέθριον νὰ μὲ φονεύσῃ καθ' ὁδὸν, διότι τότε, αὐτῶν συλλαμβανομένων, θὰ ἐξετίθετο ὁ Σουλτάνος· τῷ ὑπεσχέθησαν δὲ ὅτι ἅμα ἐπιστρέψω ἐκ τῆς Κύθνου θὰ τῷ παρουσιάσωσι σχέδιον χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ὁ παραμικρὸς δι' ἑαυτοὺς κίνδυνος.

«Πρὸς πλείονα ἀπόδειξιν τοῦ ἐκ συστάσεως ἐγκλήματος, ἀπεφασίσθη καὶ πάλιν, ἵνα ὁ Μπανοὺς καὶ ὁ Χασὰν ζητήσωσιν ἀπὸ αὐτὸν ἐκ προκαταβολῆς χρήματα, δι' ὧν θὰ διευκόλυνον δθθεν τὴν διάπραξιν τοῦ φόνου. Διὰ τοῦτο μετά τινας ἡμέρας μεταβάντες παρ' αὐτῷ τῷ εἶπον ὅτι ἐλθὼν ἐκ λουτρῶν διὰ κατεπείγουσαν ἐργασίαν θὰ ἐπιστρέψω καὶ πάλιν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν καὶ ὅτι σκοπεύω νὰ καταβῶ νύκτωρ εἰς Πειραιᾶ οὐχὶ διὰ σιδηροδρόμου, ἀλλὰ δι' ἁμάξης, καὶ τότε δύνανται ἀνενοχλήτως νὰ ἐκτελέσωσι τὸ ἔγκλημα καθ' ὁδόν. Ἀλλὰ πρὸ τούτου δέον νὰ εὑρεθῇ πάραυτα κατάλληλος ἄνθρωπος ἐν Πειραιεῖ, ὅστις, μετὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματός των, δυνηθῇ νὰ κρύψῃ καὶ τοὺς τρεῖς καὶ νὰ τοὺς ἐπιβιβάσῃ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον χωρὶς ἡ ἀστυνομία νὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς συλλάβῃ. Ἐκ τῆς προτάσεως ταύτης ὁ Σεφὴκ κατεγοητεύθη, ἐνετείλατο δ' αὐτοῖς νὰ εὕρωσιν ἄνδρα τοιοῦτον.

«Τῇ ἐπαύριον, 8 Αὐγούστου, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, διὰ τοῦ κατ' εὐθεῖαν αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου ὁ ὑπηρέτης τοῦ Σεϊφουλλὰχ φέρων πρὸς τὸν Σεφὴκ ἐπιστολὴν, χρήματα καὶ περίαπτα, διὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὴν διάπραξιν τοῦ φόνου οὐ μόνον νὰ ἐπιτύχῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ συλληφθῇ!! Ὁ ὑπηρέτης οὗτος, ἀνεχώρησε τὴν ἐπιοῦσαν διά τινος ἑκάστου Ἀγγλικοῦ.

«Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ρηθέντος, ὁ Μπανοὺς καὶ ὁ Χασὰν μετέβησαν παρὰ τῷ Σεφὴκ, ἵνα τῷ ἀναγγείλωσιν ὅτι εὗρον ἄνθρωπον ἀναλαμβάνοντα νὰ τοὺς κρύψῃ, νὰ τοὺς μετεμφιέσῃ καὶ νὰ τοὺς ἐπιβιβάσῃ ἀνενοχλήτους ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀλλὰ ζητοῦντα ὡς ἀμοιβὴν ἑξακοσίας λίρας. Ὁ Σεφὴκ παρεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην, ἀλλ' ἐπέμενε νὰ ἴδῃ ἐκ τῶν προτέρων καὶ αὐτὸς τὸν ἐν λόγῳ ἄνθρωπον. Ἐπὶ τῇ ἐπιμονῇ του ταύτῃ, οἱ φίλοι προσποιηθέντες ὅτι δυσηρεστήθησαν, ἤρχισαν νὰ παραπονῶνται διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς δυσπιστίαν του, ἐνῷ αὐτοὶ συνεταύτιζον τὴν τύχην των μετὰ τῆς ἰδικῆς του· ἀλλ' αὐτοῦ καὶ πάλιν ἐπιμένοντος, βιαζομένου δὲ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν ὑπηρέτην τοῦ Σεϊφουλλὰχ εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν ἀφήσωσι.

«Ἐκ τῆς πρὸς τοὺς φίλους μου ὑπόπτου ταύτης συμπεριφορᾶς τοῦ Σεφὴκ ὁρμηθεὶς, φοβούμενος δὲ συγχρόνως μὴ οὗτος μὲ δολοφονήσῃ, ἅμα μὲ ἀπήντα καθ' ὁδὸν, ἠναγκάσθην νὰ καταγγείλω αὐτὸν εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἥτις λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν καταγγελίαν μου, ἐνετείλατο τὴν σύλληψιν αὐτοῦ συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις τοῦ Ποινικοῦ Κώδηκος, 47,49,57,60,61,288, χαρακτηριζούσης τὴν σκευωρίαν ταύτην ὡς ἐκ συστάσεως ἔγκλημα, ὑποβαλλόμενον τῇ αὐτῇ τῷ φόνῳ ποινῇ. Οὕτω δὲ ὁ Σεφὴκ συνελήφθη τὴν 11 Αὐγούστου π. ε.»

—

Πρῶτος ἐξετασθεὶς μάρτυς ἦτο ὁ κατήγορος κύριος **Κλεάνθης Σκαλιέρης.** Ὑψηλὸς, μελανόθριξ, πρασινόχρωμος, τὴν γενειάδα μᾶλλον τουρκιστὶ ἔχων, μὲ ὀφθαλμοὺς μικροὺς, στίλβοντας, φυσιογνωμίαν ξηρὰν, ἐξηντλημένην, παθοῦσαν, φέρων κατάμαυρην ἐνδυμασίαν, σταυρόνει τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ἠρέμα, ἀτάραχος, κατὰ διαλείμματα μόνον ζητῶν νὰ ἐξαφθῇ καὶ δώσῃ τόνον ῥήτορος εἰς τὴν φωνήν του, διηγεῖται τὰς γενομένας αὐτῷ ἀποπείρας δηλητηριάσεως καὶ ἀναιρέσεως, κατ' οὐδὲν διαφερούσας ἐκ τῶν ἐκ τοῦ φυλλαδίου ὑφ' ἡμῶν συνοψισθεισῶν.

Διὰ τοῦτο περιοριζόμεθα ἐνταῦθα εἰς τὰ συνεπείᾳ ἐρωτήσεων τοῦ τε Προέδρου καὶ τῆς ὑπερασπίσεως ἐξελιχθέντα περίεργα.

Πρόεδρος. Διατί εἶσαι ἐχθρὸς τοῦ Σουλτάνου Χαμίτ ;

Σκαλιέρης. Διότι εἶμαι φίλος τοῦ ἀδελφοῦ του Μουράτ. Εἶχον καταδικασθῇ εἰς θανατικὴν ποινὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Σουλτάνος ἐμετρίασεν εἰς δεκαπενταετῆ εἱρκτήν.

Π. Πῶς τὴν ἐμετρίασεν, ἀφοῦ ἦτο ἐχθρός σας ;

Σ. Δὲν ἤμην ἐκεῖ. Εἶχον δραπετεύσει.

Π. Ὥστε διὰ νὰ σᾶς ἀπατήσῃ, νὰ ἐπανέλθητε εἰς Κωνσταντινούπολιν ;

Σ. Ναί.

Π. Ἀλλὰ τότε πῶς δὲν σᾶς παρεῖχε πλήρη χάριν ;

Σ. *(Ἐν ἐξάψει.)* Ὁ Σουλτάνος Χαμὶτ πνέει μένεα ἐναντίον μου. Τὸ γνωρίζει ὅλος ὁ κόσμος αὐτό. Τὸ γνωρίζουν ἐν Παρισίοις, εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἀμερικὴν ἀκόμη.

Μεθερμηνευομένων αὐτῶν εἰς τὸν κατηγορούμενον, ἀγνοοῦντα τὴν ἑλληνικὴν οὗτος ἀπαντᾷ :

— Δὲν γνωρίζω τί κάμνουν οἱ βασιλεῖς, οὔτε τί κάμνει ὁ Σουλτάνος, οὔτε τί κάμνει ὁ Σκαλιέρης.

Τοῦ Σκαλιέρη προσθέσαντος ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐνῷ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι πτωχὸς καὶ ὅτι ἦλθε ἐδῶ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν τέχνην του—ὡς χρυσοχόος—

ἐν τούτοις καθὰ δύνανται νὰ μαρτυρήσουν ἄτομα ὑψίστας κατέχοντα κοινωνικὰς θέσεις οὗτος ἐδαπάνα καθ' ἑκάστην δέκα ἕως δεκαπέντε λίρας, οὐδέποτε πεζοπορῶν, ἐπιβαίνων πάντοτε ἁμάξης, καὶ πληρόνων τὸν ἁμαξηλάτην ποτὲ μισῆν καὶ πότε μίαν λίραν—καὶ μεθερμηνευθέντων τούτων εἰς τὸν Σεφὴκ, οὗτος ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ἦτο πτωχὸς, ὅτι εἶχε χρήματα καὶ πολλὰ μάλιστα, καὶ ὅτι ἦλθε μὲν ἐδῶ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμά του, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως νὰ ἴδῃ τὸ *μεμλεκέτι* (τὸν τόπον).

Παράδοξος περιηγητὴς χρυσοχόος !

Ἐξελισσομένης τῆς συζητήσεως, ὁ κ. Σκαλιέρης εἶπεν ὅτι ὁ κ. Τρικούπης *ἐτόλμησε* νὰ τῷ στείλῃ κατ' αὐτὰς τὸν ἀντισυνταγματάρχην Γρηγοριάδην νὰ τῷ διαβιβάσῃ διαταγὴν νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀμέσως τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος. Εἶπεν εἰς τὸν Γρηγοριάδην ὅτι τὸν προστατεύουν εὐτυχῶς οἱ νόμοι καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, διότι εἶναι πολίτης Ἕλλην. Θαυμάζει δὲ πῶς ὁ κ. Τρικούπης δὲν ἐζήτησε νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὸν Σουλτάνον. Τὴν ἐπαύριον τὸν προσεκάλεσεν ὁ κ. Τρικούπης εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τῷ εἶπε νὰ ἀλλάξῃ κέντρον.

Εἰς ἐρώτησιν δὲ τοῦ Προέδρου, κατατίθησιν ὁ Σκαλιέρης ὅτι μεταξὺ ἄλλων ὁ κ. Τρικούπης τῷ εἶπε ὅτι τῷ ἐγένοντο σοβαραὶ παραστάσεις ἐναντίον του, ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ Σκαλιέρη πολλοὶ Ἕλληνες ὑποφέρουν εἰς τὰς φυλακὰς, ἐξ αἰτίας του ἐπίσης ζημιοῦνται τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα.

Εἶπον—λέγει ὁ κ. Σκαλιέρης — εἰς τὸν κ. Τρικούπην ὅτι οὐδεὶς Ἕλλην ἐξ αἰτίας μου πλὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἔπαθεν καὶ ὅτι πολὺ κακὰς πληροφορίας τοῦ μετέδωσαν, ὑπαινισσόμενος ὡς φαίνεται τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυν μας κ. Κουντουριώτην.

Ὁ Πρόεδρος τὸν ἐρωτᾷ ἐὰν πράγματι παρεσκεύαζε συνωμοσίαν μετὰ τῶν ἄλλων προσφύγων κατὰ τοῦ τουρκικοῦ καθεστῶτος ;

Σκαλιέρης. Εἶπον εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἐπαναλαμβάνω καὶ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου, νὰ μὲ κυττάξῃ ἂν εἶμαι ἐγὼ δολοφόνος, ἂν εἶμαι ἱκανὸς διὰ τοιαῦτα πράγματα. Οὐδὲν ἔπραξα εἰμὴ νὰ γράψω ἐν βιβλίον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπεκάλυπτον τὰς ἀσχημίας τοῦ Σουλτάνου.

Πρ. Δὲν μὲ ἐννοήσατε.

Μήπως ἐγένοντο παραστάσεις εἰς τὴν κυβέρνησιν, διότι διεδόθη ὅτι παρασκευάζετε συνωμοσίαν ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου ;

Σκαλιέρης. Αἱ παραστάσεις τί διελάμβανον, ἀγνοῶ· ὁ κ. Τρικούπης οὐδέν μοι εἶπε περὶ τούτου. Ἐγὼ γνωρίζω μόνον τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον ἔγραψα κατὰ τοῦ Χαμίτ· ἀλλ' ὁ κύριος αὐτὸς, ὁ Σουλτάνος, ἐν ᾧ ἠδύνατο σύμφωνα μὲ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον νὰ μὲ ἐναγάγῃ εἰς τὸ Δικαστήριον, συνεννοήθη μὲ τὸν βιβλιοπώλην Βίλμπεργ καὶ διὰ τῆς γερμανικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας ἠγόρασεν ὅλα τὰ ἀντίτυπα ὅσα εἶχε κατατεθειμένα παρὰ τῷ Βίλμπεργ, ἀφοῦ δὲ ἔμαθεν ὅτι προβαίνω καὶ εἰς δευτέραν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματός μου ἐν Παρισίοις, ἐνήγαγεν διὰ τῆς ἐν Παρισίοις ὀθωμανικῆς πρεσβείας τὸν ἐκεῖ ἐκδότην. Ἐν γένει ἀγωνίζεται νὰ ἐμποδίσῃ πᾶσαν κυκλοφορίαν τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, οὗ σκοπὸς εἶναι ἡ ὑπεράσπισις τοῦ δικαίου καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Τουρκίας, ἥτις ἀπελευθέρωσις, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, συμφέρει καὶ τῇ Ἑλλάδι.

Ἐν τῇ ἐρωτήσει ἑνὸς τῶν συνηγόρων τοῦ Κατηγορουμένου, ὁ κ. Σκαλιέρης ἐπαναλαμβάνει τὰ συμβάντα του ἐξ ὑπαρχῆς καὶ διηγεῖται, τοῦ δικαστηρίου, τῶν ἐνόρκων, τῶν δικηγόρων καὶ τοῦ ἀκροατηρίου μετὰ πολλῆς περιεργείας καὶ συντόνου προσοχῆς ἀκρωμένων αὐτοῦ ἐκτυλίσσοντος ὡς ἐν ἀπεσπασμένοις μυθιστορικοῖς κεφαλαίοις τὰ ἀπόκρυφα τῶν τουρκικῶν ἀνακτόρων.

«Μόλις ἦλθον, λέγει εἰς Ἀθήνας καὶ μίαν ἡμέραν ὁ κ. Ξενοφῶν Κυριαζῆς συναντῶν με μὲ παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσω εἰς τὸ σπῆτι μιᾶς κυρίας ἥτις, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Κυριαζῆ, μ' ἐζήτει per mare, per terra.

Μὲ ὁδηγεῖ εἰς τῆς *Κυρίας Κοδζιὰ* — καὶ ὁ κ. Σκαλιέρης τονίζει εἰρωνικώτατα τὸ ὄνομα αὐτὸ — ἀγνοοῦμεν διατί.

— Εἴσθε, μ' ἐρωτᾷ, ὁ κ. Σκαλιέρης.

— Μάλιστα, κυρία μου, ἀπαντῶ, μὲ πολὺν σεβασμὸν, διότι ἠγνόουν καὶ τίς ἦτο ἡ κυρία καὶ τί ἐπρόκειτο νὰ μοὶ ἀνακοινώσῃ.

— Τότε λοιπὸν ἔχω νὰ σᾶς δώσω μίαν πολὺ καλὴν εἴδησιν.

— Λέγετε, κυρία μου.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτὰν Χαμὶτ εἶναι ἕτοιμος νὰ σᾶς συγχωρήσῃ, νὰ σᾶς ἀπονείμῃ χρήματα, βαθμοὺς, ἀξιώματα, ἀρκεῖ νὰ παύσητε πᾶσαν ἐνέργειαν ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ νὰ τὸν θεωρήσητε μάλιστα μεταξὺ τῶν τεθνεώτων.

Ἔκπλαγεὶς δι' ὅσα μοὶ εἶπε, ἤδη τὴν ἠρώτησα :

— Καὶ μὲ ποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ ; Ἀπορῶ πῶς μία κυρία εὑρίσκεται εἰς ἀμέσους σχέσεις μὲ τὸν Σουλτάνον.

— Ὄχι ἐγὼ, ἀλλὰ ὁ ἀδελφός μου, ὁ κ. Ἀριστείδης Κουμπάρης, διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἀφοῦ ἤκουσα τὸ διαβόητον ὄνομα τοῦ ἀρχιαστρολόγου καὶ ἀρχικατασκόπου τοῦ Σουλτάνου, κατάλαβα μὲ τί ὑποκείμενον ἔχω νὰ κάμω, ἔβαλα τὸ ἕνα πόδι μου ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ εἶπα εἰς τὴν κυρία Κοδζιὰ :

— Διαβιβάσατε, κυρία μου, εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀδελφόν σας ὅτι ἂν μοῦ μένῃ μία *ρανὶς* αἵματος, τὴν κρύπτω διὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν Σουλτάνον Μουράτ.

— Δὲν λυπᾶσθε τὰ παιδιά σας ;

— Ὄχι, κυρία μου, ἐμμένω εἰς τὴν ἀπόφασίν μου.

Καὶ ἀνεχώρησεν.

Μετὰ τοῦτο δύο Τοῦρκοι, Ὀσμὰν καὶ Ἀχμὲτ, ἐστάλησαν παρὰ τοῦ Χαμὶτ εἰς τὸν Σκαλιέρην νὰ τοῦ κάμουν προτάσεις, τὰς ὁποίας ἀπέκρουσεν.

Ὁ Χαμὶτ τότε κατέφυγεν εἰς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀδελφάς του διὰ τοῦ Ὀσμὰν βέη· αἱ ἀδελφαί του τοῦ ἔγραψαν ὅτι ὁ Σουλτάνος δύναται νὰ τὸν διαβεβαιώσῃ μὲ τὴν ἰδίαν σφραγῖδα του ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ Κλεάνθη δὲν ἔχει νὰ παθῇ τίποτε.

Ἠρνήθη.

Κατόπιν τοῦ ἔστειλεν ὁ Σουλτάνος τὸν κ. Καπορὰλ, ἕνα τῶν ἐπισημοτέρων τραπεζιτῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἄλλοτε συνέταιρόν του, ὅστις τῷ ἐπρότεινε νὰ ἐπανέλθῃ ὑπὸ τὴν ῥητὴν ἐγγύησιν τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας.

Ἠρνήθη καὶ πάλιν.

Κατόπιν ὁ ἀρχίατρος τοῦ Σουλτάνου κ. Μαυρογένης, πρὸς ὃν εἶχε γράψει παρακλητικῶς νὰ ἐνεργήσῃ ὅπως τοῦ ἐπιστραφοῦν ὅσα ἔγγραφά του ὅλως διόλου μὴ ἐνοχοποιοῦντα αὐτὸν κατεσχέθησαν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας

Κωνσταντινουπόλεως καθ' ἣν ἡμέραν συνελήφθη, τῷ ἀπηύθυνεν — αὐτὸς ὁ πανίσχυρος εἰς τὸν μηδὲν ἰσχύοντα Σκαλιέρην—ἐξασέλιδον ἐπιστολὴν δι'ἧς ἐδικαιολόγει τὸν Σουλτὰν Χαμίτ, ὅτι ὁ Μουρὰτ εἶναι τρελλὸς, καὶ ὅτι ὁ Σουλτάνος εἶναι πρόθυμος νὰ τῷ παράσχῃ ἄφεσιν.

Ἠνώθη καὶ πάλιν.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐξέθεσεν ὁ κ. Σκαλιέρης θέλων νὰ πείσῃ τὸν ἕνα τῶν δικηγόρων τῆς ὑπερασπίσεως ὅτι πράγματι ὁ Χαμὶτ ἐπεδίωξε προηγουμένως μὲν τὴν συμφιλίωσιν τοῦ Σκαλιέρη, ἐσχάτως δὲ τὴν ἐξόντωσίν του.

Καὶ πάλιν ἐπανερχόμενος εἰς τὰ τῆς συλλήψεώς, του, ὁλόκληρον μυθιστόρημα ἀφηγούμενος, ὅτι ἐπὶ 33 ἡμέρας ἦτο κρυμμένος, ὅτι 3000 ἀντίτυπα ἐξέδωσαν τῆς φωτογραφίας του, τὰς ὁποίας ἐμοίρασαν εἰς κατασκόπους, ὅπως δυνηθῶσι νὰ τὸν συλλάβουν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἠπάτησε τὴν μυριόχειρα τουρκικὴν ἀστυνομίαν, γράψας εἰς φίλον του ἐν Παρισίοις νὰ τηλεγραφήσῃ ἐκεῖθεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του μὲ τὴν ὑπογραφὴν Κλεάνθης Σκαλιέρης, ὅτι ἔφθασεν εἰς Παρισίους ὑγιὴς καὶ νὰ μὴν ἀνησυχοῦσι. Τὸ τηλεγραφεῖον ἀμέσως παρέδωσε τὸ τηλεγράφημα εἰς τὴν ἀστυνομίαν, αὐτὴ δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα. Τότε ὁ Σουλτάνος ἔστειλε κατάσκοπον εἰς Παρισίους, τὸν Κωνσταντῖνον Ἀλτιντζῆ, ὅστις σκοπὸν εἶχεν ἢ νὰ πείσῃ τὸν ἐκεῖ ὑποτιθέμενον Σκαλιέρην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἢ νὰ τὸν δολοφονήσῃ. Ἐκεῖθεν μετεμφιεσθεὶς ἦλθεν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Σουλτάνος Χαμὶτ εἶναι ὁ ἥρως τῆς ἡμέρας αὐτῆς τοῦ Κακουργοδικείου, ὥστε νομίζει τις τὴν μικρὰν ἐκείνην τῆς αἰθούσης λωρίδα, ὅπου κάθηνται ἐπὶ τῶν ἑδρῶν των δικηγόροι τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς κατηγορίας, ὅτι ἀντιπροσωπεύει ἐν μικρῷ τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς τουρκικῆς πρωτευούσης, ὅπου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀντιμετωπίζονται ὁπαδοὶ τοῦΜουράτη καὶ ὁπαδοὶ τοῦ Χαμίτη, ἀποτυγχανόντων διαρκῶς τῶν πρώτων.

Ἀλλ' ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαπληκτιζομένων τῶν δύο κομμάτων φαίνονται ὑπερέχοντες ἄχρι τοῦδε τοὐλάχιστον οἱ Μουρατισταὶ, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν τὸν Ρόκον Χοϊδάν, ὅστις ὑπερασπίζεται μὲν μονάρχην ὅπως δήποτε, ἀλλὰ μονάρχην θῦμα μονάρχου.

Μίαν στιγμὴν ὁ Ρόκος ἐρωτᾷ κοροϊδεύων τοὺς ἐναντίους :

— Εἶναι συνήγοροι τοῦ Σουλτάνου ;

Καὶ ὁ Πρόεδρος ἐρωτᾷ τοὺς Μουρατιστάς :

— Εἶσθε κατήγοροι τοῦ Σουλτάνου ;

Ὁ κ. Αὐλωνίτης, ἐκ τῶν συνηγόρων τῆς ὑπερασπίσεως, ἐρωτᾷ τὸν κ. Σκαλιέρην.

— Ἔχει ὁ Σουλτάνος σπουδαιοτέρους ἐχθροὺς ἀπὸ σᾶς ;

Καὶ ὁ Σκαλιέρης ἐξαπτόμενος :

— Μὲ πέρνεις διὰ προδότην, ἐννοεῖ νὰ καταδώσω ἐκείνους τοὺς ὁποίου γνωρίζω. Ἀλλ' ἂς ἡσυχάζῃ, εἶμαι ὁ μόνος ἐχθρός του.

Καὶ ὁ Ρόκος :

— Εἶναι ὅμως λίαν ἐπικίνδυνος ἐχθρός του. Καὶ ἂν θέλῃ νὰ μάθῃ τοὺς ἄλλους, ἐγὼ τοῦ ὑποδεικνύω μόνον ἐμὲ ὡς συνωμότην τοῦ Σκαλιέρη. Γι' αὐτὸ εἶμαι ἐδῶ.

Ὁ κ. *Αὐλωνίτης*. Δὲν μᾶς εἴπατε ἐν τούτοις ἂν εἶσθε ὁ σπουδαιότερος ἐχθρὸς τοῦ Σουλτάνου.

Σκαλιέρης. Ἀποκαθήστε εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ κ. *Αὐλωνίτης*. Δὲν ὑπάρχουν πασάδες, τοπάρχαι ὑπουργοὶ, ἐχθροὶ τοῦ Σουλτάνου;

Σκαλιέρης. Ὁ κυριώτερος ἐχθρὸς τοῦ Σουλτάνου εἶναι ὁ Ἑλληνισμός. Ἐγὼ ἔκαμα ἔκκλησιν εἰς τὴν Εὐρώπην.

Αὐλωνίτης. Σᾶς ἐρωτῶ ἐὰν εὐκόλως πολλοὶ ἐχθροὶ τοῦ Σουλτάνου ἐξωλοθρεύθησαν.

Σκαλιέρης (Μετὰ τραγικοῦ τόνου) : Ὑπάρχουσι πολλοὶ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης· ἐστάλησαν ἄλλοι εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς διὰ δηλητηρίου· ἄλλοι στενάζουσιν εἰς τὴν ἐξορίαν ! Ἰδοὺ κ' ἐδῶ ἕνα του θῦμα· (Καὶ δεικνύει εἰς τὸ ἀκροατήριον πυρρότριχα κύριον, Καραγιαννάκην, ὡς μᾶς εἶπον, καλούμενον.

Αὐλωνίτης. Νομίζετε ὅτι συνωμοσία χαλκευομένη ἐν Ἀθήναις νὰ εἶναι ἐπίφοβος τῷ Σουλτάνῳ ;

Σκαλιέρης. Ἡ δική μου συνωμοσία εἶναι οἱ δάκτυλοί μου καὶ ὁ κάλαμός μου.

Αὐλωνίτης. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν αὐτὴν τῆς ἐναντίον τῆς ζωῆς σας ἀποπείρας,διατί νὰ μὴ στείλῃ ὁ Σουλτάνος καὶ ἄλλους νὰ σᾶς φονεύσουν ; Ἦτο δύσκολο ;

Σκαλιέρης. Καὶ νομίζετε ὅτι δὲν ἔστειλε ; Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τοὺς συλλάβωμεν. Ἀκόμη πρὸ ὀλίγου ἐστάλη ἐδῶ ἕνας Κιρκάσιος ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον *πρίγκιψ Ζαντορώφ*. Κατέλυσεν εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας». Ἐκεῖ ἀκούσας ὅτι κατοικεῖ ὁ Κλεάνθης Τριανταφύλου συντάκτης τοῦ *Ραμπαγᾶ*, ἠπατήθη ἐκ τοῦ ὀνόματος καὶ ἔπασε σχέσεις μαζύ του. Ἔστειλεν ἕνα μεσίτην Κωνσταντῖνον νὰ τὸν δεχθῶ, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐδέχθην.

—

Μετὰ τὸν κ. Σκαλιέρην, κυριώτερος κατήγορος εἶναι ὁ **Χασὰν** *Μεχμὲτ*, ἀνοικτὴ φυσιογνωμία, πρῴην ἀξιωματικὸς, ὁμιλῶν ἀρκετὰ καλὰ τὴν ἑλληνικὴν, ἡλιοκαής, μὲ νοημονεστάτους ὀφθαλμοὺς, ἐλευθέραν ἔκφρασιν, γενναῖον ἐμπιστοσύνην· ὁρκίζεται εἰς τὸ Κοράνιον καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ προέδρου τί γνωρίζει περὶ τῆς ὑποθέσεως ζητεῖ νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τοῦ προέδρου.

Χασάν. Πῶς θέλετε νὰ μιλήσω ; Νὰ πῶ ὅλα ;

Πρόεδρος. Νὰ πῇς ὅ,τι γνωρίζεις.

Χασάν. Ἀρχίζω ἐγὼ δὲν τελειόνω ὕστερα πέντε ὥρας.

Πρόεδρος. Σύντομα νὰ μᾶς πῇς ὅτι ξεύρεις.

Χασάν. Νὰ, αὐτὸς ὁ Ἐσάτης ἔγραψε ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ὀσμὰν πασσᾶν, ἔλεγε ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ σκοτώσω Σκαλιέρη.

Πρόεδρος. Εἶχε προσωπικὸν λόγον ὁ Ἐσὰτ νὰ φονεύσῃ τὸν Σκαλιέρην ;

Χασάν. Δὲν ἠξεύρω.

Πρόεδρος. Τί συμφέρον εἶχεν ὁ Σουλτάνος νὰ φονευθῇ ὁ Σκαλιέρης.

Χασάν. *(Μετὰ πολλῆς ἑτοιμότητος)*. Ἂν δὲν εἶχεν, ἔστελνε ἀνθρώπους νὰ τὸν σκοτώσουν ;

Πρόεδρος. Τί λές, ἕνας Σουλτάνος,καλὸς κακὸς, ὑψηλὰ πάντα κάθεται, λογαριάζει τὸν Σκαλιέρη ;

Χασάν. Σκαλιέρης ἔγραψε ἕνα βιβλίο· ἂν ἦσαν ψέματα αὐτὰ δὲν ἔβαζε Σουλτάνος τὸ γερμανικὴ πρεσβεία νὰ ἀγοράσῃ ὅλα βιβλία ;

Πρόεδρος. Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ βγάλῃ κι' ἄλλα ;

Χασάν. Ἔ, ποιὸς ξέρει !

Διηγεῖται ἔπειτα πῶς ὁ Ἐσὰτ μὲ τὸν ὁποῖον ἦτο δυσηρεστημένος ἀφ' ὅτου τῷ εἶχεν ἐπιδείξει τὴν πρὸς τὸν Ὀσμὰν πασσᾶν ἐπιστολήν του ἐζήτησε νὰ συμφιλιωθῇ καὶ μίαν ἡμέραν τὸν παρέλαβε καὶ πῆγαν ἐφ' ἁμάξης εἰς τοῦ Φίσερ, ὅπου τὸν συνέστησε τὸν κατηγορούμενον Σεφὴκ, εἰς ὃν εἶπε :

— Αὐτὸς εἶναι ὁ Χασὰν, ξέρει ὅλα τὰ μυστικά μου, τὴν γυναῖκά μου, τὸ σπῆτί μου.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε διαδοθῇ μεταξὺ τῶν προσφύγων ἢ μᾶλλον λειποτακτῶν ὅτι ὁ Σουλτάνος ἔστειλεν ἐδῶ ἄφεσιν καὶ παρεκίνουν καὶ τὸν Χασὰν νὰ πάγῃ εἰς τὴν τουρκικὴν πρεσβείαν νὰ λάβῃ τὴν ἄφεσίν του.

Χασάν. Τὸ λοιπὸν πῆγα εἰς τὴν πρεσβείαν, ὁ γραμματέας ἤτανε ἐκεῖ, ρωτῶ :

— Ποῦ εἶναι διαταγὴ Σουλτάνος λέγει ἄφεσι ἔδωσε.

— Δὲν πιστεύεις λοιπὸν σὲ λόγο μας;

— Δὲν πιστεύω βέβαια, δὲν πιστεύω. Μπορεῖτε ἐσεῖς νὰ μὲ κρεμάσετε.

Τὴν ἴδια ἡμέρα πήγαμε σ' τὸν Πειραιᾶ γιὰ διασκέδασι, στὸ σιδερόδρομο εἴδαμε Μανέτα μὲ γυναῖκες, μὲ ὅλα μαζύ.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀναχωρήσει ὁ Ἐσὰτ, ὁ δὲ Σεφὴκ καὶ ὁ Χασὰν συνδιεσκέδαζον, συνέτρωγον, συνευθύμουν καὶ συνεσχεδίαζον. Ὁ πρῶτος ἔπινε μίαν ὀκᾶν ῥακὴ τὴν ἡμέραν, χωρὶς νὰ ζαλίζηται διόλου.

Ὅτε ὁ Σεφὴκ τῷ ἀποκαλύπτει τὸ σχέδιον τοῦ φόνου τοῦ Σκαλιέρη.

— Ἔ, ἡσύχασε, τοῦ λέγει ὁ Χασὰν, νὰ μὴν ἔχῃς κανένα νοῦ. Μόνο νὰ εὕρουμε τὸ φίλο μας Μπανοῦς, αὐτὸς ξεύρει μέσα. Νὰ ἔχῃς τὸ νοῦ σου νὰ 'δοῦμε τί θὰ κάμουμε.

Ὁ Χασὰν, ὁ Σεφὴκ καὶ ὁ Μπανοῦς ἐξέδραμον εἰς Κολοκυθοῦν, ὅπου ἔγινε ἡ γνωριμία τοῦ Σεφὴκ μὲ τὸν ἕτερον τῶν μαρτύρων, τὸν Μπανοῦς.

Χασάν. Τὴν ἄλλη μέρα στὴν μπιραρία Βουλὴνἀντίκρυ ὁ Σεφὴκ μὲ λέγει, σήμερα ἔχω μιὰ χαρὰ, μιὰ χαρά.

— Τί ἔχεις ;

— Ἔβγαλε χαρτιὰ καὶ μοῦδειξε καὶ μιὰ ἐπιστολὴ καὶ ἐβκή. Μὲ γράφει ὁ Σουλτάνος.

Ἐπὶ τέλους ἦλθε τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις θὰ τοὺς ἔκρυπτεν εἰς Πειραιᾶ, μετὰ τὸν φόνον τοῦ Σκαλιέρη. Τὰ χρήματα αὐτὰ—κατὰ τὴν κατηγορίαν—ἐπρόκειτο νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἀπόδειξις τῶν σχεδίων τοῦ Σεφὴκ.

Ἐνταῦθα ὁ μάρτυς διηγεῖται τινὰ ἀφελῶς καὶ ἀσαφῶς συνάμα, ὥστε τὸ ἀκροατήριον ἐνόμιζεν ὅτι αὐτὸς καὶ ὁ Μπανοῦς ἐζήτουν νὰ βάλουν στὸ χέρι τὰς 600 λίρας ὑπὲρ τῆς τσέπης των.

Χασάν. Ἐμεῖς τοῦ λέμε νὰ δώσῃ τῆς 600 λίραις, ἐκεῖνος δὲν θέλει. Βρὲ δώστες τί σὲ μέλει· ἐμεῖς ἐδῶ εἴμαστε ἐκεῖνος ἔδινε μόνο 100 λίραις, σὲ δύο ἀνθρώπους ἑκατὸ λίραις τί νὰ κάνουνε, θέλει τριακόσες ὁ καθείς.

Ἡ ὑπερασπισις ἐζήτησε νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τοῦ Χασὰν, ἀλλ' ὁ πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι αὐτὰ τα εἶπεν ἀστεϊζόμενος.

Πρόεδρος. Ἔ, τόσαις μέραις πῶς δὲν τὸν σκότωνε τὸν Σκαλιέρη ;

Χασάν. Ἂν τὸν ἤξευρε,θὰ τὸν σκότωνε. Ἐγὼ τοῦλεγα.

— Ἐδῶ εἶναι Ἑλλάδα, δὲν εἶναι Τουρκία.

—Βρὲ δεῖξέ μοῦτονε καὶ στὴ στιγμὴ τὸν ξεμπερδεύω.

— Εἶσαι κουτὸς καϋμένε.

Πρόεδρος Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμες γιὰ νὰ σώσῃς τὸν Σκαλιέρη ;

Χασάν. Γιὰ νὰ σώσω τὴν Τουρκιὰ ἀπὸ τοῦ Χαμὶτ τὸ χέρι.

Λέγων δὲ ὅτι ὁ Ἐσὰτ ἦτο υἱὸς πασσᾶ, καὶ θέλων νὰ δείξῃ πῶς τὸ κατάγεσθαι ἀπὸ πασσᾶ δὲν εἶνε πολὺ μεγάλο πρᾶγμα.

— Στὴν Τουρκία, λέγει, ξέρεις πόσοι ὑπουργοὶ εἶναι ; Ἑκατομμύρια !

Ἑνὸς τῶν ἐνόρκων ἐρωτήσαντος, εἶχε σχέσεις μὲ μίαν ὀθωμανίδα Κυρίαν τῆς Τιμῆς, ἂν δὲν ἀπατῶμεθα, τῆς βασιλομήτορος τοῦ Μουρὰτ, τὴν ὁποίαν δραπετεύσασαν καὶ αὐτὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων, ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ κ. Σκαλιέρης ἐδῶ, ἐν ἐξάψει ἀπαντᾷ:

— Δὲν ἐπιτρέπω νὰ ἀναμιγνύηται ἐδῶ Κυρίας ὑψηλῆς περιωπῆς. Τὴν Καλφὰ Χανοὺμ τὴν ἔχω ὑπὸ τὴν προστασίαν μου.

Πρόεδρος. Ὅσῳ δήποτε ὑψηλὰ ὀνόματα καὶ ἂν λέγωνται πρὸ τοῦ δικαστηρίου δὲν προσβάλλονται. Σεῖς εἴπατε καὶ περὶ τοῦ Σουλτάνου.

Σκαλιέρης. Προεκλήθην νὰ εἰπῶ.

Ὁ Χασὰν περαίνει τὴν μαρτυρίαν του, λησμονεῖ καὶ κάθηται εἰς τὸ ἑδώλιον τοῦ κατηγορουμένου, προκαλῶν κοινὴν φαιδρότητα.

—

Ἄλλος σπουδαῖος μάρτυς εἶναι ὁ **Μπανοὺς**, Τοῦρκος καὶ αὐτὸς, ἀξιωματικὸς καὶ αὐτὸς, λειποτάκτης ἐπίσης, *Ἀλβανὸς τὸ γένος*, μὲ μαῦρον μαῦρον μύστακα, ὁμιλῶν τὰ ἑλληνικὰ καλλίτερα τοῦ Χασὰν καὶ ἐπαναλαβὼν τὰ αὐτὰ ὑπὸ τοῦ Χασὰν, διότι μὲ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπλησίασαν ἀμφότεροι τὸν Σεφὴκ καὶ ἐσχεδίαζον τὸν φόνον τοῦ Σκαλιέρη.

—

Ὁ μάρτυς **Ἠλιόπουλος**, ὁ γνωστὸς ἐμπορορράπτης τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως, ἐγνώρισε τὸν Ἐσὰτ ἐκ τύχης ἐν ταῖς φυλακαῖς, κρατούμενον διὰ ἑκατὸν εἴκοσι δραχμὰς, τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν ἐκχωρήσαντος εἰς αὐτὸν τοῦ Ἐσὰτ τοὺς μισθοὺς, οὓς ἐλάμβανε παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως.

Μίαν ἡμέραν μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν του ὁ Ἐσὰτ τοῦ ἐπαρουσίασε τὸν κατηγορούμενον, ἐνδεδυμένον τὴν ὡραίαν κιρκασιανὴν στολὴν, ἥτις ὅμως εἰς τὸν λίαν φιλομειδῆ Ἠλιόπουλον ἐπροξένησε τρόμον, τοῦ ἐφάνη ἀγρία, ἀποτρόπαιος, καὶ ἡ στολὴ καὶ ἡ μορφὴ, εἰς ὃν ἀνῆκεν. Τοῦ ἔκοψε ἀμέσως ἐνδύματα δύο στολὰς, τὰ ὁποῖα καὶ ἐπλήρωσεν. Ἔκτοτε ὁ Ἠλιόπουλος ἦτο φίλος καὶ μὲ τὸν Σεφὴκ καὶ μὲ τὸν Ἐσὰτ, πολλάκις συνευθύμουν μαζύ, ὅτε οἱ δύο ἔπινον τὴν ῥακὴν, ὄχι ὅπως πίνομεν ἡμεῖς, μὲ τὸ ποτηράκι, ἀδειαζαν μποτίλιας. Εἶχε καὶ ἕνα φίλον ὁ Ἠλιόπουλος, Ζαχαρόπουλον, μεσίτην· μετ' αὐτοῦ εἶχαν πάγει εἰς τὴν Κολοκυνθοῦν καὶ μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Σεφὴκ ὁ Ζαχαρόπουλος τοῦ εἶπε ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν Κολοκυνθοῦν ὁ Σεφὴκ τοῦ ἐπρότεινε νὰ βρῇ ἕνα ἄνθρωπον νὰ τοῦ δώσουν χρήματα καὶ νὰ διαπράξῃ φόνον.

Ὁ Ἐσὰτ ἀναχωρῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἄφησε εἰς τὸ ἐμπορορραπτικὸν τοῦ Ἠλιοπούλου τὴν ἀλληλογραφίαν του, καὶ εἶπε, ἂν δὲν ἐπιστρέψῃ μετὰ δύο ἡμέρας, θὰ 'πῇ πῶς δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ποτὲ καὶ τότε νὰ τὴν δημοσιεύσῃ.

Μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Σεφὴκ, κατεσχέθη καὶ ἡ ἀλληλογραφία αὐτὴ, ἥτις ἀγνοοῦμεν ὁποίας φύσεως ἦτο.

—

Ἕτερος μάρτυς ὁ **Χαϋζῆ Χασὰν Ἰμπραϊμ**, ψι-

λὸς, ὑψηλὸς, ἡλιοκαὴς, τρίβων πάντοτε τὸν μύστακα, προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου νὰ ἀποκαλυφθῇ, διότι φεσοφορεῖ, ἀλλ' αὐτὸς ἀρνεῖται, λέγων :

— Θρησκεία μου δὲν βγάζει ! Νὰ εἶχα καπέλο, ἔβγαζα, φέσι μου δὲν βγάζω.

Γελώντων τινων,

— Γιατὶ γελᾶτε; περίεργο σᾶς εἶναι; ἰστὲ, φέσι μου ἐγὼ δὲν βγάζω.

Πρόεδρος. Τί δουλειὰ κάνεις ;

Χαδζῆ Χασὰν Ἰμπραήμ. Τί δουλειά ; Νὰ, τίποτε δὲν κάμνω.

Πρόεδρος. Ἔχεις καμμίαν συγγένειαν μὲ τὸν κατηγορούμενον ;

Χαδζῆ Χασὰν Ἰμπραήμ. Οὐμ, τί συγγένεια, ἐκεῖνος τί συγγένεια, ἐκεῖνος ἀπὸ Καυκασία, ἐγὼ ἀπὸ Μακεδονία, τί συγγένεια !

Καὶ ἐπὶ τέλους ὁρκίζεται, συνοδεύων μετὰ μουρμουρισμοῦ τὰς λέξεις : *μόνην τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς πάθος καὶ χωρὶς θυμόν*.

Πρόεδρος. Τί γνωρίζεις νὰ μᾶς πῆς ;

Μάρτυς. Δὲν γνωρίζω τίποτε.

Κατέθεσε μόνον ὅτι ὁ Ἐσὰτ εἶχε συστήσει καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Σεφὴκ, ὡς γνωρίζοντα καλῶς τὴν ῥωσικὴν, ὅτι κατόπιν τοῦ εἶπε πῶς ἦτο ἀξιωματικὸς ἐν Ῥωσίᾳ, ὅτι ἔφυγε διότι ἐφόνευσε τὸν ἀντισυνταγματάρχην του, ὅτι ἔμεινε μόνον 13 μέραις ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπ' ἐκεῖ ἦλθε ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ δὲν τοῦ ἄρεσε καὶ θὰ πάγῃ στὴ Φραγκιά.

—

Τῆς ὥρας οὔσης 8ης μ. μ. ὁ πρόεδρος διακόπτει τὴν συνεδρίασιν, ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπαύριον.

Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΑΠ' ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ

Γνωστοποιεῖ ὅτι

Ἀπὸ τῆς 9 Μαΐου αἱ ἁμαξοστοιχίαι θ' ἀναχωρῶσι διερχόμεναι ἐκ Πειραιῶς :

Ἐκ Πειραιῶς τὴν 4.35, 5.05, 5.35, 6.05, 6.35, 7.05, 7.35, 8.05, 8.35, 9.05, 9.35, 10.35, 11.35. π. μ.
12.35, 1.35, 2.35, 3.05, 3.35, 4.05, 4.35, 5.05, 5.35, 6.05, 6.35, 7.05, 7.35, 8.05, 8,35, 9.35, 10.35, 11.35 μ. μ.

Ἐξ Ἀθηνῶν τὴν 5, 5.30, 6, 6.30, 7, 7.30, 8, 8.30, 9, 9.30, 10, 11, 12 (μεσημβρίας).
1, 2, 3, 3.30, 4, 4.30, 5, 5.30, 6, 6.30, 7, 7.30, 8, 8.30, 9, 10, 11, 12 (μεσονυκτίου).

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῶν θεατρικῶν παραστάσεων ἐν Φαλήρῳ μεχρι τέλους αὐτῶν θέλουν ἀναχωρεῖ καὶ αἱ ἑξῆς ἁμαξοστοιχίαι :

Ἐκ Πειραιῶς τὴν 9.05, 10.05, 11.05, μ. μ.

Ἐξ Ἀθηνῶν τὴν 9.30, 10.30, 11.30 μ. μ.

Ἐν ἀνάγκῃ θέλουν ἀναχωρεῖ **ἐκ Φαλήρου** δι' Ἀθήνας ἔκτακτοι ἁμαξοστοιχίαι καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Εἰς Μοσχάτον θέλει σταματᾷ ἐκ Πειραιῶς ἡ ἁμαξοστοιχία τῆς 6.35 π. μ. καὶ 6.35 καὶ ἡ ἐξ Ἀθηνῶν τῆς 7 π. μ. καὶ 3 μ. μ.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

(Ἐπὶ τῆς **Ὁδοῦ Ἑρμοῦ**).

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ, ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ, ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ.

—

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

ΚΟΜΨΟΤΗΣ—ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ—ΣΥΜΠΑΘΗΤΙΚΩΤΑΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ.

—

ΜΟΝΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΗΜΟΥ ΣΙΡΑΡΟΧΑΡΤΟΥ **JOB**

(Κονδρικῶς καὶ λιανικῶς).

—

ΜΟΝΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

τῶν ἐμπορικῶν καταστίχων τοῦ παγκοσμίου ὑπολήψεως ἐργοστασίου Edler et. Kriche.

ΟΙΝΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΑΤΟΙ ΔΙΑ ΘΕΡΙΝΗΝ ΕΠΟΧΗΝ.—ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ.— ΔΡΟΣΕΡΟΙ. — ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΥΣΙΝ.—ΚΑΛΟΙ ΔΙ' ΑΝΔΡΑΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑΣ. — ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΟΙ ΟΙΝΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

(Κεντρικὴ ἀποθήκη, *Ὁδὸς Σταδίου*, **ἀπέναντι τοῦ Ταχυδρομείου).**

ΑΣΒΕΣΤΟΝ ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΧΟΥΤΟΠΟΥΛΟΥ, **ἐπὶ τῆς Ὁδοῦ Ἑρμοῦ**.